

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

НА СПЕЦИАЛНОСТ АРХИТЕКТУРА

ОБЛАСТ НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ - ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ

“ 5.7. АРХИТЕКТУРА, СТРОИТЕЛСТВО И ГЕОДЕЗИЯ “

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН “МАГИСТЪР “

Архитектурата е сложна и отговорна област на човешката дейност със уникално обществено въздействие - едновременно в материалната и в духовната сфери.

1. ПОДГОТОВКА НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ

В Архитектурния факултет се подготвят специалисти в съответствие с изискванията на ЗВО и на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността “Архитектура” на образователно-квалификационна степен “магистър” с професионална квалификация “архитект”

Образователният процес, от приема на студентите до дипломирането им, се организира на основата на квалификационните характеристики, учебните планове и учебните програми, специфични за подготовката на специалисти с висше архитектурно образование. Образователният процес се реализира в рамките на последователни задължителни и паралелни избираеми образователни структури с продължителност :

- десет учебни семестъра
- учебен дипломен семестър - разработване и защита на дипломна работа

В рамките на 01 и 08 учебни семестри се провежда обучение по фундаментални, общообразователни и специализирани задължителни и факултативни дисциплини.

В рамките на 09 и 10 учебни семестри се реализира *избираемо профилирано обучение* в следните направления:

- жилищни сгради и комплекси
- обществени сгради и комплекси
- промишлени и аграрни сгради и комплекси
- градоустройство, териториално и ландшафтно устройство
- интериор и дизайн за архитектурата
- опазване на архитектурното наследство

- архитектурни конструкции и детайли.

Цялостният учебен процес е структуриран в съответствие с Европейската кредитна система за трансфер (ECTS).

В рамките на обучението - *чрез съответните учебни планове и учебни програми* - се осигурява придобиването на познанията, изисквани от Наредбата, и в съответствие с Директива 85/384 СЕЕ, а именно :

1. Способности за създаване на архитектурни проекти, които да отговарят едновременно на естетическите, функционалните и техническите изисквания;
2. Знания по история и теория на архитектурата, както и на свързаните с нея изкуства, технологии и хуманитарни науки;
3. Умения за познаване на изобразителното изкуство като фактор, който влияе върху качеството на архитектурния проект;
4. Знания за устройственото планиране и инвестиционното проектиране и умения за изработване на устройствени схеми и планове и инвестиционни проекти;
5. Умения за разбиране на връзката между човека и архитектурните творения, от една страна, и архитектурните творения и заобикалящата ги среда, от друга страна, и на необходимостта сградите и пространствата между тях да се изградят съобразно човешките потребности и мащаб;
6. Умения да се утвърждава професията на архитекта и неговата роля в обществото;
7. Познания на методите за проучване и подготовка на архитектурен проект;
8. Познания за проектиране на строителните конструкции и на строителните и инженерните проблеми, свързани с проектирането на сградите;
9. Познания за физическите свойства и явления, оказващи влияние при експлоатацията на сградите и съоръженията, и за строителните технологии и продукти, осигуряващи условия за комфорт на обитаване, защита от климатични въздействия и икономия на топлинна енергия;
10. Необходими проектантски умения за удовлетворяване изискванията на потребителите на сградите при спазване на финансовите ограничения и на нормативната уредба в проектирането и строителството;
11. Познания за административните производства, компетентните органи, процедурите и правилата за възлагане, съгласуване и одобряване на устройствените схеми и планове и на инвестиционните проекти, разрешаването на строителството, изпълнението и въвеждането в експлоатация на строежите;
12. Достатъчен обем от специални знания и умения за създаване на среда, достъпна за хората с увреждане.

2. РЕАЛИЗАЦИЯ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ

Реализацията на специалистите с професионална квалификация “Архитект” се обуславя от редица обективни **предпоставки**, осигуряващи в перспектива необходимостта от кадри по специалността “ Архитектура “ , а именно :

- необходимост от цялостно или частично обновяване на остарелия сграден фонд-жилищни , обществени и производствени сгради ;
- необходимост от постепенното въвеждане на нови технологии в сферата на архитектурното проектиране , с контрол върху енергийното поведение на сградите ;

- необходимост от реално подпомагане чрез нормативни и проектни разработки на политиката за опазване на културно-историческото ни наследство ;
- необходимост от компетентна експертна дейност в управлението и контрола на териториалната и регионалната политика , в разработката на новите градоустройствени планове и актуализирането на старите градоустройствени планове ;
- необходимост от компетентна експертна дейност в областта на планирането на материалната база на туризма , в областта на ландшафтното планиране и опазването на околната среда;
- необходимост от специалисти за съдействие в сферата на управлението на недвижимата собственост ;
- Проектантски организации, ателиета, фирми, бюра - като проектанти, ръководители (вкл. и на собствени фирми).
- Строителни организации и фирми - като ръководители, вкл. и на собствени фирми.
- Предприятия и фирми за производство на строителни материали и изделия.
- Предприятия и фирми за производство на елементи на архитектурния дизайн - мебели, осветителни тела, санитарни уреди и др.
- Предприятия и фирми за търговия с недвижими имоти.
- Предприятия и фирми за търговия със строителни материали и изделия и с елементи на архитектурния дизайн.
- Управленчески и контролни общински и ведомствени и централни служби по архитектура, градоустройство и строителство.
- Банки, застрахователни институции и съдилища - като експерти и вещи лица.
- Научно-изследователски институции.
- Висши училища, техникуми и професионални училища - като преподаватели.

В съответствие с НАЦИОНАЛНАТА КЛАСИФИКАЦИЯ НА ПРОФЕСИИТЕ завършилите специалността “Архитектура” могат да се включват към следните йерархични равнища – клас, подклас, група, подгрупа :

Клас 1 - Ръководни служители :

Подклас 1

Групи 2, 3, 4, 5

- Код 112 Ръководните служители в органите на държавната власт;
- Код 113 Ръководните служители в органите на местното самоуправление и местна администрация;
- Код 114 Ръководители на организации със специални интереси;
- Код 115 Ръководните служители в организации на бюджетна издръжка, свързани с дейностите по здравеопазване, образование, култура, социални грижи.

Клас 2 - Аналитични специалисти :

- Код 214 Инженери и архитекти;
- Код 231 Преподаватели във висши училища;

- Код 232 Преподаватели в системата на средното образование;
- Код 241 Аналитични специалисти в стопанската дейност;
- Код 245 Творци, специалисти в областта на изкуството, културата и спорта;
- Код 247 Аналитични специалисти в държавната администрация;

Клас 3 - Приложни специалисти :

- Код 311 Приложни специалисти в областта на физиката, математиката и техниката;
- Код 312 Приложни специалисти в областта на информатиката;
- Код 342 Посредници в търговията и бизнес-услуги;
- Код 344 Приложни специалисти в държавната администрация;

В съответствие и в рамките на изискванията на ЗУТ - професионалната дейност на архитекта може да се практикува в следните области :

Раздел II (ЗУТ)

Участници в строителството и взаимоотношенията между тях

Чл.160. (1) В сферата на основните участници в строителството като: като проектант инвеститор и строител;

(2) Като собственик, ръководител или служител в съответната фирма.

(3) В сферата на останалите участници в строителството по ал.1.

Раздел III (ЗУТ)

Строителен надзор

Чл.166. (1) За изграждане на обектите на основното застрояване се упражнява строителен надзор от лицензирани или регистрирани за това:

1. (изм.,ДВ,бр.20 от 2003 г.) юридически лица и еднолични търговци; членовете на органите на управление на юридическите лица и едноличните търговци, както и наетите от тях технически правоспособни физически лица трябва да отговарят на изискванията на чл.167, ал.1 и да притежават техническа правоспособност по смисъла на чл.229, ал.1;

В рамките на изискванията на ЗКАИИП - професионалната дейност на архитекта-проектант обхваща :

- консултантски и експертни дейности
- прединвестиционни и предпроектни проучвания
- устройствено планиране
- инвестиционно проектиране
- авторски надзор и надзор върху строителното изпълнение
- подготовка на тръжни книжа
- управление на проекти

В рамките на препоръките на Международния съюз на архитектите UIA - практикуването на професията с професионална квалификация "Архитект" е свързано със следното определение :

Осигуряване на професионални услуги за устройството на застроената среда и на незастроената среда : включващо създаването, реализирането, разширяването, съхраняването, реставрирането или изменението на пространствата, сградите или ансамблите от сгради. Областите на

практикуване на професията обхващат най-общо и без ограничение сфери като - урбанизма, ландшафтното планиране, градското планиране, препроектните проучвания, проектирането, реализацията на макети и планове, изготвянето на технически спецификации, координирането на техническата документация, подготвена от специалисти от други специалности при необходимост (инженери, урбанисти, ландшафтни архитекти и други специалисти) , икономиката в архитектурата и строителството, управлението на договори, авторския и строителния надзор и управлението на проекти .

Това насочва практикуването на професията в сферите на :

- проучването, проектирането и реализирането на сградите
- управлението и контрола на строителството
- поддържането, рехабилитацията(санирането), трансформирането и разширяването на сградите
- осигурителните мерки относно сградите
- интериора и дизайна на интериорните и екстериорните пространства
- програмирането и организацията на строителните процедури
- проучване на факторите на влияние на околната среда
- преподавателска дейност и научно-изследователска дейност
- консултантска дейност към общински администрации
- консултантска дейност към организацията на проектирането и строителството в частния сектор
- съдебни експертизи и консултации
- ландшафтна архитектура
- урбанизъм
- дизайн за архитектурата
- информационни проучвания и консултантска дейност в медиите
- сценография
- консултантска дейност в комуникациите

Подготвяните кадри могат да намерят професионална реализация на различни равнища в частния и държавния сектори и в различни области.